

Бог действа между редовете - размисли върху книгата „Естир“

Това богослужение бе финалът на лагера по повод празника Петдесетница, посветен на книгата „Естир“. По време на него цялата тема бе разгледана от гледна точка на това как Бог действа в тази книга между редовете.

Въведение

През целия уикенд се занимавахме с историята на Естер. Това е единствената книга, в която Бог יהוה (имате това име отпечатано в тетрадките си) никъде не се споменава поименно. Затова книгата дълго време беше спорна сред евреите.

Сега нека заедно разгледаме отново някои неща по този въпрос. Когато погледнем съдържанието на книгата, няколко аспекта се открояват особено:

Книгата започва с празник. Царят организира голям празник и кани на него всичките си министри. А историята завършва с празник. Евреите празнуват празника Пурим, защото са били спасени от голямото нещастие, което ги е заплашвало. И този празник те празнуват и до днес. Междувременно обаче се случват много неща и когато ги разгледаме, в тази история срещаме и Бога.

Божие действие I: Естер става кралица и трябва да защити евреите

Кралица Вашти беше свалена от трона от царя, защото не искаше да участва в празненството, а той последва съвета на своите съветници. И

така се случи, че царят си потърси нова кралица. Естер също беше сред кандидатките. Мордехай умишлено искаше Естер да не разкрива нищо за своя произход. Тя беше избрана за кралица сред много жени. Но наистина ли беше само красотата ѝ, която в крайна сметка я направи кралица? Мордехай вижда зад всичко това съвсем друга причина. Евреите все повече изпадаха в беда. Аман искаше да ги избие всички и тогава Мордехай изпраща Естер да ѝ каже:

„Не си мисли, че ще можеш да спасиш живота си в царския дворец, ако всички останали евреи бъдат избити! Ако мълчиш в този час, на евреите ще дойде помощ и спасение от другаде. Но ти и семейството ти ще сте загубили живота си и ще загинете. Кой знае дали не си била въздигната в царска съпруга именно заради този случай?“ (Естир 4:12-14)

Мордехай наистина не дава отговор, но мисля, че с оглед на миналото може да се каже, че е бил прав. Тя стана кралица именно за този случай и аз съм напълно убеден, че зад избора ѝ за кралица стои най-великият от всички царе. Този, който е сътворил небето, звездите и планетите, земята и всичко, което е върху нея.

Божие действие II: Хаман иска да изтреби евреите и хвърля пур

Мордехай разгневи Хаман. Той не искаше да се поклони пред него, защото е евреин. Разбира се, на Хаман не му беше достатъчно да накаже само него. Той искаше да изтреби целия израилски народ. И тук нещо особено привлича вниманието. Хаман е дълбоко суеверен. Той не може сам да определи датата за това начинание. Затова оставя жребият (пур) да реши. В Библията се казва, че той хвърли тази жребия през еврейския месец Нисан. Това е първият месец от годината при евреите. И жребията падна на 13-ия ден от Адар – 12-ия месец от еврейския календар.

За илюстрация, ето 12-те еврейски месеца:

- Нисан
- Ияр
- Сиван
- Тамуз

- Ав
- Елул
- Чири
- Хешван
- Кислев
- Тевет
- Шеват (или Шват)
- Адар

Забелязваш ли какво се случва тук? Между хвърлянето на жребия и самата дата минава почти цяла година. А Хаман вярва в тази система. Той би могъл просто да отиде при царя и да го помоли за това – но той вярва именно в принципа на звездите си.

Но от това става ясно и още нещо. Наистина ли звездите бяха тези, които довели до това, че зарове паднаха точно така? Алберт Айнщайн веднъж каза: „Бог не хвърля зарове.“ С това той имаше предвид, че Бог не оставя нищо на случайността. Може би в крайна сметка Той стои зад всичко това? Дали Той е погрижил израилтяните да имат още почти една година, за да реагират на това решение? Аз лично вярвам в това.

Божие действие III: Мордехай спасява живота на царя и Аман е принуден да му окаже най-голямата чест

Вероятно беше минало известно време, откакто Естер стана кралица, когато Мордехай научи за заговор за убийство. Двама евнухи (Бигтам и Тереш) искаха да отнемат живота на царя. Мордехай незабавно се обърна към Естер и ѝ разказа за това, а тя веднага докладва на царя. Случаят беше разследван, заговорът – разкрит, а виновните – обесени на бесилката. След това царят нареди това събитие да бъде вписано в царската хроника.

Отново мина известно време. Постъпката на Мордехай потъна в забора и хрониката отново се върна в чекмеджето. Междувременно Хаман вече беше

разпоредил евреите да бъдат избити на определена дата, представи това пред царя и успя да го прокара. Но когато Мордехай за пореден път не се поклони пред него, търпението му се изчерпа и той нареди да се издигне бесилка, на която да обеси Мордехай. Искаше да отиде веднага при царя с това искане. Но той беше спал зле или сънувал кошмари през въпросната нощ. Царят си поръча да му прочетат нещо като приказка за лека нощ. Хрониките са особено подходящи за заспиване и така му прочетоха от тях. Но пасажът, който му прочетоха, беше именно този за Мордехай. Царят изведнъж си спомни отново този случай и попита: „Каква награда, какво отличие е получил Мордехай за това?“ Но отговорът беше: „Нищо.“ Царят попита още: „Кой е там навън в двора?“ Беше Хаман, който искаше да отиде при него по повод на Мордехай, за да получи одобрение за екзекуцията му. Царят обаче го попита, преди той да успее да каже нещо:

„Какво може да направи един цар за някого, на когото иска да окаже особена чест?“

Хаман предположи, че царят говори за него, и каза с известно самодоволство: „За човека, на когото царят иска да окаже особена чест, трябва да се донесе скъпоценна одежда, която иначе носи самият цар, и кон с царски украшения на юздите, който иначе язди самият цар. Конът и одеждата трябва да се предадат на един от най-висшите сановници на царя, за да може той да облече царски човека, когото царят иска да почете, и да го преведе на царявия кон през големия площад на града. При това той трябва да върви пред почитаемия и да възкликне: „Така постъпва кралят с човека, на когото иска да окаже особена чест!“»

Но кралят не говореше за себе си. Разбира се, той имаше предвид Мордехай и нареди на Аман да постъпи точно така с него. Аман искаше да убие Мордехай, но вместо това трябваше да му окаже най-голямата чест.

Но какво всъщност не позволи на царя да заспи онази нощ? Библията не посочва причина за това. Но мисля, че въпросът трябва да бъде поставен по друг начин. „Кой“ не позволи на царя да заспи онази нощ? И на този въпрос не получаваме веднага отговор. Мисля обаче, че и тук разпознаваме Божието действие. В решаващата нощ, когато Аман беше подготвил всичко за екзекуцията, царят не можа да заспи. Освен това му прочетоха и този пасаж за Мордехай. Може ли всичко това да е съвпадение? Не мисля. Тук има някой, който не само действа, когато сме будни, но и контролира

сънищата ни: Бог.

Божие действие IV: Сега всичко се случва едно след друго

След като Хаман беше принуден да окаже най-голямата чест на Мордехай, той се втурна към дома си напълно разстроен и със скрито лице. Там разказа на жена си и на всичките си приятели какво се беше случило. Тези негови мъдри съветници му казаха: „Ако Мордехай, с когото ти се случи това, принадлежи към еврейския народ, тогава можеш да се предадеш. Твоята гибел е предрешена.“ И изведнъж всичко се случва едно след друго. Още докато говореха, пристигнаха слугите на царя, за да вземат Хаман за пиршеството при царицата.

Отново цар Ахашверош обещава на Естер, че ще ѝ даде всичко, дори и половината от царството си. Но този път Естер казва това, което я тежи толкова дълбоко:

„Ако съм намерила благоволението ти, царю мой, и ти искаш да ми позволиш една молба, тогава моля за живота си и за живота на народа ми. Продадоха ни, мен и народа ми; искат да ни убият, да ни изтребят, да ни изкоренят! Ако бяхме само лишени от свобода и продадени като роби, щях да мълча и да не безпокоя царя с това.“

Царят е ужасен: „Кой се осмелява на такова нещо? Къде е човекът, който крои такива позорни планове?“ И Естер му казва: „Нашият смъртен враг е този зъл Аман тук!“ Царят излиза от двореца, изпълнен с гняв. Аман моли Естер за живота си. Царят се връща, като смята, че Хаман ще се нахвърли и върху Естер. Слугите на царя веднага го арестуват, а един от царските евнухи казва, че все още има бесилката, която Хаман е издигнал за Мордехай. На нея сега самият той беше обесен. Указът на царя за избиването на евреите не можеше да бъде отменен, но на евреите беше позволено официално да се защитят. Мнозина застанаха на страната на израилтяните и така те отнесоха голяма победа. Един ден обаче не беше достатъчен за това, така че на следващия ден те също имаха право да унищожат враговете си. 13-ият и 14-ият ден от месец Адар бяха обявени за празнични дни, а празникът Пурим беше установен в памет на спасението,

което народът имаше щастието да преживее.

Заклучителни мисли

Видяхме, че Бог не се споменава никъде в книгата. Въпросът сега е: защо е така? Мисля, че причината е следната. По време на чуждото владичество над израилтяните под асирийците Бог изглеждаше толкова далечен, че авторът съзнателно е пропуснал името Му. Евреите се сблъскаха с такава омраза, не само от страна на Аман, но и от други хора сред населението, че мнозина вероятно си задаваха въпроса по онова време: „Къде всъщност е Бог?“ Още едно малко уточнение. Не само Бог е пропуснат. Напълно липсва и молитвата. Естер обяви пост. Но в Библията постът често е свързан с молитвата. Мисля обаче, че хората от Израил също са се молили. И този детайл вероятно е бил съзнателно пропуснат, за да се покаже, че Бог направлява историята, без ние да я влияем решаващо, макар че Бог се радва на всяка молитва и действа според нея.

Всички тези неща липсват в книгата Естер, но Бог действа именно и между редовете. И в нашия живот може да има моменти, в които Бог изглежда изключително далечен. Той сякаш е някъде, но не там, където изпитвам трудностите си, не там, където имам тревогите си – било то в училище, където може би някой ни дразни, при семейни проблеми, при кавга с приятел. Тогава Бог често изглежда много далеч. И ние също може би си задаваме въпроса: „Къде е тогава Бог?“ Но Бог може да действа и в нашия живот между редовете.

За съжаление, народът на Израил се беше отвърнал от Бога и Бог им показва неведнъж какви последствия ще има това. Той каза също, че ще се стигне дотам, че ще бъдат подчинени на чужди народи. Но Бог казва също, чрез пророк Еремия:

»Аз, Господ, причинявам всичко, което се случва; това, което искам, става реалност. Името Ми е „Господ“. Обърни се към Мен и Аз ще ти отговоря! Ще ти покажа велики неща, за които не знаеш и не можеш да знаеш нищо. Къщите бяха съборени, дори дворците на юдейските царе, за да се укрепят стените срещу нападателните рампи на вавилонците и за да могат по-добре да устоят на техните атаки. Останалите къщи обаче бяха изпълнени с

трупове на хората, които бях погубил в пламенния Си гняв. Защото бях се отвърнал от Ерусалим, тъй като жителите му бяха извършили толкова много зло. Но сега Аз, Господ, Богът на Израил, казвам: »Аз ще превържа и излекувам раните на Ерусалим. Ще го възстановя и ще му дам истински, траен мир. Да, ще обърна всичко към добро за Юда и Израил и ще ги направя отново такива, каквито са били някога. (Еремия 32:2-7)

В историята за Естир израилтяните видяха, че Бог спазва обещанията Си. Той доказва, че има контрол над историята. Бог има контрол и над твоя живот, и можем да сме сигурни, както пише и Павел на църквата в Рим:

Но едно знаем: всичко допринася за доброто на онези, които обичат Бога; те са призвани в съгласие с Неговия план.

А няколко реда по-нататък той пише:

Какво още можем да кажем, след като си припомнимме всичко това? Бог е за нас; кой може да ни навреди? Той дори не пощади собствения Си Син, а Го предаде за всички нас. Тогава, заедно със Сина Му, няма ли да ни бъде дадено и всичко останало? Кой ще се осмели да повдигне обвинение срещу онези, които Бог е избрал? Самият Бог ги обявява за праведни. Има ли още някой, който би могъл да ги осъди? Исус Христос все пак умря „за тях“, и не само това: Той възкръсна и „седи“ отдясно на Бога и се застъпва за нас. Какво още може да ни отдели от Христос и от Неговата любов? Нещастие? Страх? Преследване? Глад? Лишения? Опасност за живота? Мечът „на палача“? „С всичко това трябва да се съобразяваме“, защото в Писанието се казва: „Заради Теб ние постоянно сме заплашени от смърт; третират ни като овце, предназначени за клане.“ И все пак: във всичко това ние излизаме с превъзходна победа чрез Този, Който ни е възлюбил „толкова много“. Да, убеден съм, че нито смъртта, нито животът, нито ангелите, нито „невидимите“ сили, нито настоящето, нито бъдещето, нито „враждебните на Бога“ сили, нито високото, нито ниското, нито каквото и да било друго в цялото творение не може да ни отдели от Божията любов, която ни е дарена в Исус Христос, нашия Господ. (Римляни 8:28, 31-39)

Как се казва там? С нас се отнасят като с овце, предназначени за клане. Така беше и по времето на Естер и Мордехай. Но след това се казва още: Във всичко това ние излизаме с превъзходна победа чрез Този, Който ни е възлюбил толкова много. И това е преживял народът Израил тогава. Бог е бил с тях. Той им е дарил победата. С Исус ние сме на страната на

победителите. Той ни остава верен и, както вече казахме, действа и между редовете на нашия живот, дори там, където може би не можем да Го разпознаем.

Материал

- Големи кубчета за обяснение на „Пур“ (жребият)
- Плакат с 12-те еврейски месеца

Източник на снимката

- Заглавна снимка: Фрагмент от „Biblia Hebraica Stuttgartensia“ (Рене Граф)